

CSETERKI LAJOS

1921. október 29. Nagyborszó, Románia –
1983. április 22. Balatonfüred, Veszprém megye

MTI/MTVA Fotóarchívum/Horling Róbert

FŐBB TISZTSÉGEI

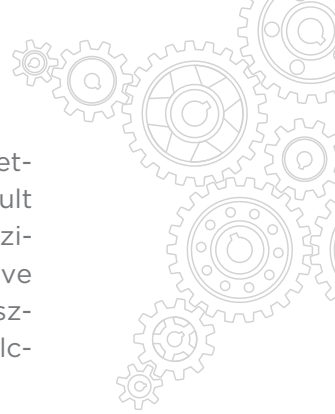
Az MSZMP Fejér Megyei Intéző Bizottsága elnöke	1957. január–1957. június
Az MSZMP Fejér Megyei Bizottsága első titkára	1957. augusztus–1961. október 6.
Az MSZMP KB tagja	1959. december 5.–1980. március 27.
Az MSZMP Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bizottsága első titkára	1961. október 6.–1963. december 27.
Az MSZMP PB póttagja	1962. november 24.–1966. december 3.
Az MSZMP KB titkára	1963. december 5.–1967. április 12.
Az Elnöki Tanács titkára	1967. április–1978. április 20.

PÁLYÁJA

A partiumi régióban, a hajdani Szolnok-Doboka vármegyében, már az impériumváltás után született, szülőfaluja román neve Bârsău Mare. Apja, Cseterki Imre vasúti pályaőr volt, majd gazdálkodással foglalkozott, anyját Benke Máriának hívták.

Gimnáziumi tanulmányait Désen folytatta, a tanítóképzőt Nagyenyeden kezdte meg, majd Észak-Erdély visszacsatolása után Kolozsvárott fejezte be. 1942–1943-ban falusi tanító volt Ördöngösfüzes és Hagymászlapos iskolájában. 1943-ban hívták be katonai szolgálatra a III. huszárezred páncéltörő alakulatához. 1944. júniusban a frontra vitték, júliusban visszavonuló egységétől lemaradva átment a szovjet csapatokhoz. A kijevi hadifogolytáborban belépett a kommunista pártba, majd Talicinban három, 1945-ben Krasznogorszkban hat hónapos antifasiszta iskolát végzett, s ugyanott az iskola szemináriumvezetője lett.

1947-ben tért vissza Magyarországra, rövid ideig Kossa István, a Szakszervezeti Tanács főtitkára személyi titkáráként dolgozott, majd a szervezet központi iskolájában a négy hónapos tanfolyamra érkezetteknek oktatta. 1948. októberben – a Szaktanács helyébe lépő Szakszervezetek Országos Tanácsa megalakításakor – kinevezték az iskola helyettes vezetőjének, 1949-ben pedig átvette az iskola irányítását. 1950-től a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége Pártfőiskoláján tanított. 1951. júliustól a Pedagógus Szakszervezet titkára, 1952. áprilistól főtitkára volt. Az államosított szakszervezeti mozgalomban karrierje töretlenül haladt előre, 1953. március 1-jén a SZOT kulturális és sportügyekért felelős titkárává választották. Ezt a funkciót egészen a SZOT apparátusának 1956. októberi átmeneti felbomlásáig megtartotta.

A forradalom leverése után, 1956. novemberben átigazolt az MDP utódként életre hívott Magyar Szocialista Munkáspártba, és Fejér megyei pártösszekötőként járult hozzá a szovjet tankok segítségével hatalomra jutott új vezetés helyzetének megszilárdulásához. 1957. januártól az MSZMP Fejér Megyei Intéző Bizottság elnöke, illetve 1957. júniustól a megyei pártbizottság első titkára volt. 1959. decemberben beválasztották az MSZMP Központi Bizottságába. 1961. októberben Székesfehérvárról Miskolcra, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei pártbizottság élére helyezték.

Az MSZMP VIII. kongresszusán (1962. november 20–24.) póttagként bekerült az állampárt legfőbb irányító testületébe, a Politikai Bizottságba. 1963. decembertől a KB Titkárságának tagjaként a KB Tudományos és Kulturális Osztálya kettéválasztásával akkor felállított Tudományos és Közoktatási Osztályt felügyelte (a Kulturális Osztály az addigi „gazdánál”, Szirmai Istvánnál maradt). 1966. decemberben megkapta a kultúra egésze feletti felügyeletet (hozzá tartozott az összevont Tudományos, Közoktatási és Kulturális Osztály, a Párttörténeti Intézet és a Társadalomtudományi Intézet), de a PB-ből kiszorult, ami már a közeljövőt vetítette előre. 1967. áprilisban felmentették KB-titkári funkciójából (Aczél György érkezett a helyére), kikerült a KB Agitációs és Propaganda Bizottságából – ahova még 1964. februárban jutott be –, és a kollektív államfői testület, az Elnöki Tanács titkárának tették meg. 1978. áprilisban nyugdíjazták. Az MSZMP XII. kongresszusán (1980. március 24–27.) kimaradt a KB-ből, 1958. novemberből folyamatos parlamenti mandátumát azonban élete végéig megtartotta.

FORRÁSOK

- Az MDP KV Titkársága 1952. április 23-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 276. fond 54/190. őrzési egység http://www.digitarchiv.hu/faces/frameContentGenerator.jsp?ADT_ID=40036&MT=1 (A letöltés ideje 2015. január 15.)
- Az MDP KV Titkársága 1953. január 14-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 276. fond 54/226. őrzési egység http://www.digitarchiv.hu/faces/frameContentGenerator.jsp?ADT_ID=39392&MT=1 (A letöltés ideje 2015. január 15.)

IRODALOM

- Cseterki Lajos (1921–1983). *Népszabadság*, 1983. április 24.
- Cseterki Lajos, 1921–1983. *Fejér Megyei Hírlap*, 1983. április 24.
- Surányi László: A kormányösszekötő szerepe a Fejér megyei konszolidáció kibontakozásában. In *A szocializmus megvédése és megújulása hazánkban*. Szerkesztette Szilágyi István. MTA Veszprémi Akadémiai Bizottsága, Veszprém, 1987. 51–57.
- Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához*. Szerkesztette Nyíró András. Interart Stúdió, Budapest, 1989. 268.
- Fejér megyei életrajzi lexikon. <http://old.vmk.hu/fejerlex/szfbeturend.php?betu=CS> (A letöltés dátuma: 2015. január 15.)